

แบบการเสริมสร้างพลังอำนาจอาจารย์
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดชลบุรี

นางเพียงพร กัณหาริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

**THE MODEL OF EMPOWERMENT SIRINDHORN COLLEGE
OF PUBLIC HEALTH CHONBURI**

Mrs. Paengphorn Kunhari

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Doctor of Philosophy in Education for Locality Development

Rajabhat Rajanagarindra University

2008

ชื่อวิทยานิพนธ์	แบบการเสริมสร้างพลังอำนาจอาจารย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี
ผู้วิจัย	นางเพียงพร กัณหารี
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
ปีการศึกษา	2551
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู พงษ์เรืองพันธุ์
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี รอดจากภัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี โรจน์ไพศาลกิจ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบริบทและกระบวนการพัฒนาองค์กรที่เป็นวิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร โดยใช้แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจเพื่อพัฒนาแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจอาจารย์ในมหาวิทยาลัย และเพื่อศึกษาและประเมินผลการเสริมสร้างพลังอำนาจ จากการใช้แบบที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอนการวิจัย 5 ขั้นตอนคือ 1) สร้างความตระหนักร่วมกันของผู้วิจัยและผู้ร่วมศึกษา 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงและระบุปัญหาของวิทยาลัย 3) พัฒนาแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจอาจารย์ในวิทยาลัย เพื่อให้เป็นกระบวนการแทรกเสริม 4) ดำเนินการพัฒนาวิทยาลัยตามโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น และ 5) ประเมินการเปลี่ยนแปลงเชิงผลลัพธ์

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจอาจารย์ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบคือ (1) การปรับโครงสร้างการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้ภาควิชา (2) การวางระบบการทำงานใหม่ (3) การเพิ่มช่องทางให้อาจารย์มีอำนาจต่อรองในลักษณะเป็นสารเสวนา (dialog) จดหมายข่าว วารสาร เพื่อลดความขัดแย้ง และสร้างความเข้าใจร่วมกัน (4) การสร้างบรรยากาศให้มีการสื่อสารแบบเปิด และเป็นประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์กับผู้บริหาร (5) การพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ๆ ให้กับอาจารย์ (6) การสร้างทีมงานให้เกิดขึ้นในระดับภาควิชา และ (7) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และนำองค์ประกอบทั้งหมด มากำหนดเป็นแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจอาจารย์ด้วยวิธีการแทรกเสริม 6 วิธีการ แบ่งเป็นระดับบุคคลใช้วิธีการฝึกอบรมทักษะการปฏิบัติงาน และการให้คำปรึกษาในการทำงาน การเสริมสร้างในระดับทีมงานใช้วิธีการประชุมทีมวินิจฉัยสภาพการณ์และการประชุมเพื่อสร้างทีมแก้ไขปัญหา และในระดับวิทยาลัยใช้วิธีการประชุมแบบปรึกษาหารือและการประชุมเพื่อวางระบบควบคุมคุณภาพของวิทยาลัย ซึ่งผลการประเมินการเปลี่ยนแปลงเชิงผลลัพธ์พบว่าพลังอำนาจอาจารย์เพิ่มขึ้นทุกตัวบ่งชี้

คำสำคัญ : การเสริมสร้างพลังอำนาจ, รูปแบบ

Thesis Title **THE MODEL OF EMPOWERMENT SIRINTHORN COLLEGE
OF PUBLIC HEALTH CHONBURI**

Researcher **Mrs. Paengphorn Kunhari**

Degree **Doctor of Philosophy (Education for Locality Development)**

Year **2008**

Thesis Advisor **Assoc. Prof. Dr.Rana Pongrunpun**

Asst.Prof. Dr.Uvadee Rodjarkpai

Asst.Prof. Dr.Kunwadee Rojprisarnkit

ABSTRACT

This research aimed to develop a teacher empowerment model and the purposes of the research were to examine the context and the process of developing an organization as a institute by using the concept of teacher empowerment, to develop a program for teacher empowerment, and to investigate and evaluate the developed teacher empowerment model from using the developed program for teacher empowerment. This research used the participatory action research methodology by selecting Sirinthorn Public Health Chonburi as a case study. The research was conducted in 5 stages. Stage 1 initiated a common awareness of the researcher and his participants by entering the field study, selecting a group of change leaders to be institute research participants, and examining primary conditions. Stage 2 examined the needs for change, and identified institute problems. Stage 3 developed the program for teacher empowerment to be the intervention process. Stage 4 operated the development of school based on the developed program. And Stage 5 evaluated the resultant changes.

The study results revealed the following. Seven factors of the model for teacher empowerment were: (1) improvement of the administrative structure with an emphasis on decentralization of decision-making to the learning strands. (2) resystematization of work, (3) Increment of channels for teachers to have bargaining power in a way of dialog to decrease conflicts and to create mutual understanding, (4) creation of climate to provide open and democratic communication between teachers and administrators, (5) development of new knowledge and skills for teachers. (6) Building of teamwork to emerge at the level of learning strands, and (7) creation of work motivation. These needs were determined to be the program for teacher empowerment consisting of 6 interventions. The interventions were divided into the individual level by using techniques of training skills in work performance and process consultant; empowerment at the team level by using the technique of diagnostic meeting, and team-building meeting for problem-solving ; and at the school level by using techniques of confrontation meeting, and meeting for systematization of institute quality control. For the results of evaluating the resultant changes, it was found that the teacher empowerment increased in every indicator.

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์และเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก คณะกรรมการที่ปรึกษาคือ รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู พงษ์เรืองพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวดี โรจน์ไพศาลกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี รอดจากภัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผ่องศรี มาสขาว รวมไปถึง ศาสตราจารย์กิตติคุณ บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ อาจารย์ ดร.วันสุภา เขาวรรณนิยม ที่ให้ข้อชี้แนะทางวิชาการที่ทรงคุณค่าเพื่อให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์มากที่สุด

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.เมธี จันทจักรุภรณ์ อาจารย์ ดร.วิรัช คำศรีจันทร์ อาจารย์ ดร.ช่อทิพย์ บรรณรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญมา พงษ์ใหม่ค เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือและตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะอาจารย์ บุคลากร ของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรีทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ร่วมมือในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณอาจารย์กันจน เตชะนันท์ นื่องชายซึ่งเป็นนักวิชาการสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน และอาจารย์มนตรี กิตติวรารุช นักวิชาการสาธารณสุข ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชนภาคกลาง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นวิทยากร สำหรับการอบรมและเยี่ยมนิเทศอาจารย์ตามกระบวนการวิจัยในครั้งนี้ด้วยน้ำใจที่งดงามอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณอาจารย์ กฤษณา กันหารี คู่ชีวิต ลูกนนท์ กันหารี และหลาน ๆ ของเจริญพิทยา ทุกคนที่เป็นแรงผลักดัน ให้คำปรึกษา คอยดูแลเอาใจใส่ เป็นกำลังใจมาโดยตลอด ระยะเวลาที่ศึกษา

ทำยสุดคุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันเกิดจากปริญญานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณอันหาที่สุดมิได้ของ คุณพ่อเพ็ญ- คุณแม่ถวิล-คุณแม่พลิม ชุ่มชื่น ตลอดจนพระคุณ คุณครู อาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนมาตั้งแต่เยาว์วัยจนถึงระดับการศึกษาชั้นสูงสุดในครั้งนี้

เพียงพร กันหารี